

2025. GADA JŪLIJS

INFORMATĪVS IZDEVUMS LAUKSAIMNIEKIEM

ZIŅU LAPA

Foto. Aija Čonka

Foto. Dace Ūdre

203 AAL lietošanas pārbaudēs konstatēti 8 pārkāpumi

Laika posmā no 30. jūnija līdz 18. jūlijam Valsts augu aizsardzības dienesta (VAAD) inspektori veikuši 203 augu aizsardzības līdzekļu (AAL) lietošanas pārbaudes.

Pārbaužu ietvaros seši augu un viens bišu paraugs nodoti laboratoriskiem izmeklējumiem, AAL darbīgās vielas klātbūtnes noteikšanai.

AAL lietošanas prasību pārbaudē konstatēti šādi pārkāpumi:

- ✓ Trijos gadījumos AAL lietojums nonācis blakus laukā;
- ✓ Trijos gadījumos lietojot AAL, nav ievērota 10 m aizsargjosla gar ūdensobjektu un nav ievērota
- ✓ marķējumā noteiktā prasība ievērot 5 m aizsargjoslu līdz blakus laukam vai lauksaimniecībā neizmantojamai zemei;
- ✓ Vienā gadījumā AAL lietots kultūraugam, kuram tas nav reģistrēts lietošanai;
- ✓ Vienā gadījumā AAL uzskaitē netiek veikta vai tiek veikta neprecīzi.

 [Saite uz plašāku informāciju](#)

×

Notiek ošu kaitēkļa monitorings Latvijas novados Igaunijas, Krievijas un Baltkrievijas pierobežā un starptautisku tirdzniecības ceļu tuvumā

VAAD turpina veikt ošu apsekojumus un izlikt slazdus, lai noteiktu augu karantīnas organisma – ošu smaragdzaļās krāšņvaboles *Agrilus planipennis* iespējamo klātbūtni. Apsekojumi Latvijā notiek jau vienpadsmito gadu, savukārt slazdu izkāršana uzsākta 2018.gadā.

Šogad Latvijas teritorijā kopumā izkārti 58 piltuvveida slazdi Augšdaugavas, Rēzeknes, Preiļu, Krāslavas, Balvu, Ludzas, Smiltenes, Madonas, Cēsu, Alūksnes, Valmieras, Bauskas un Siguldas novados. Slazdi ir koši zaļā krāsā un izstrādāti speciāli ošu smaragdzaļās krāšņvaboles īpatņu pievilināšanai. Pirmie slazdi, sadarbībā ar Zviedrijas Lauksaimniecības Universitāti, izkārti jau aprīlī – maijā starptautiskā projekta EABRACE ietvaros. Projektā iesaistītas arī Polijas, Ukrainas un Lietuvas mežu pētniecības un augu aizsardzības iestādes.

Liela daļa slazdu izvietoti kaitēkļa izplatīšanās riska zonās gar dzelzceļiem un autoceļiem Latvijas – Krievijas un Latvijas – Igaunijas pierobežā. Slazdi izvietoti arī pie objektiem, kur tiek saņemti un uzglabāti no invāzijas skartajām valstīm (piem., Ukrainas) ievestie kokmateriāli.

Galvenās pazīmes, kas liecina par kaitēkļa klātbūtni ošos, ir zaru kalšana, sākot no galotnes, apgrauztas lapu malas, intensīva sānzaru augšana stumbra lejasdaļā, līkumotas kāpuru ejas zem mizas un D-formas izskrejas, ko mizā izgrauž jaunās vaboles.

Novērojot kaitēkļa klātbūtnes pazīmes uz ošiem jebkurā Latvijas vietā, aicinām iedzīvotājus nekavējoties informēt VAAD darbiniekus tuvākajā reģionālajā nodaļā.

Vai zvanot Augu karantīnas departamenta vecākajai inspektorei Sandrai Zanderei tālr. 67550928

Ātra un operatīva rīcība palīdzēs savlaicīgi konstatēt un ierobežot kaitēkli.

Ošu smaragdzaļā krāšņvabole var radīt lielus ekonomiskos zaudējumus, jo izraisa invadēto koku ātru bojāeju. Kaitēkļu masveida savairošanās gadījumā invadētie koki nokalst un aiziet bojā dažu gadu laikā.

Visā Latvijas teritorijās sāktas bakteriālās iedegas pārbaudes

Foto. Dace Ūdre

Ņemto vērā mainīgos laikapstākļus, kas kavēja bakteriālās iedegas (*Erwinia amylovora*) vizuālo pazīmju izpaušanos, šogad bakteriālās iedegas plānveida pārbaudes VAAD uzsāka vēlāk kā iepriekšējos gadus. Apsekojumi notiek dažādās saimniekaugu augšanas un audzēšanas vietās – dārzos, apstādījumos, stādaudzēšanas saimniecībās un savvaļā.

Šogad, uzsākot pārbaudes, Latvijas teritorijā bakteriālās iedegas perēkļa statuss ir 39 objektiem. Ap katru perēkli noteikta 3 km buferzona, kurā tiek veiktas intensīvas pārbaudes.

[Bakteriālās iedegas buferzonas](#) x

Perēkļi atrodas šādās administratīvajās teritorijās:

- Dienvidkurzemes novada Nīcas pagastā
- Kuldīgas novada Snēpeles pagastā
- Ventspils novada Vārves pagastā
- Tukuma novada Pūres pagastā
- Ķekavas novada Baldonē
- Rīgā
- Cēsīs
- Jelgavā
- Jelgavas novada Zaļenieku, Glūdas, Elejas, Sesavas, Svētes un Platones pagastos
- Dobeles novada Tērvetes pagastā
- Bauskas novada Viesturu pagastā
- Augšdaugavas novada Dēmenes pagastā

Bakteriālās iedegas saimniekaugi ir augļu koki un dekoratīvie krūmi – ābeles, bumbieres, krūmcidonijas, korintes, klintenes, vilkābeles, pīlādži u.c.

[Bakteriālās iedegas vizuālās pazīmes](#) x

VAAD inspektori, veicot apsekojumus, slimības vizuālo pazīmju gadījumā, ņem paraugus un tos nogādā testēšanai VAAD Nacionālajā fitosanitārajā laboratorijā.

Aicinām iedzīvotājus sadarboties, atļaujot veikt pārbaudes savā īpašumā, un ziņot par vizuālām pazīmēm uz saimniekaugiem.

Spānijas kailgliemežu ierobežošana ar limacīdiem sabiedriskās vietās

Augu aizsardzības līdzekļu (t.sk. limacīdu) lietošanu regulē: MK 13.12.2011. noteikumi Nr. 950 "[Augu aizsardzības līdzekļu lietošanas noteikumi](#)"

Šobrīd (24.07.2025.) Latvijā reģistrēti šādi limacīdi Spānijas kailgliemeža (*Arion lusitanicus*) ierobežošanai: **Gusto, Lima Oro, Limgol, Meridian, Sluggo PRO, SLUXX HP, Ferramol, Ferramol Limacide, Ferronite Slug Granules, Ironmax Pro, Substral Limex, Vitrol GB**

Pirms lietošanas pārbaudi aktuālo informāciju Augu aizsardzības līdzekļu sarakstā!

Saite uz [REGISTRU](#)

INFORMĒJIET SABIEDRĪBU

Vietējās pašvaldības laikrakstos vai tīmekļvietnē ievietojiet paziņojumu par paredzēto limacīdu lietošanu vai citādi publicojiet šo informāciju.

Jāizvieto brīdinājuma zīmes redzamās vietās, kur limacīdi tiek lietoti.

VIETA UN LAIKS

Nelietojiet limacīdus stiprā vējā, lietū vai karstumā. Ievērojiet **drošības zonas** (saskaņā ar pašvaldības teritorijas plānojumu) pie ūdenstilpnēm, dzīvojamām ēkām, rotaļu laukumiem u.c. Augu aizsardzības līdzekli plaši sabiedrībai pieejamās teritorijās lietojiet pēc iespējas tādā laikā, kad tajās neuzturas cilvēki.

DROŠĪBAS PRASĪBAS

Izmantojiet individuālos aizsardzības līdzekļus, saskaņā ar norādēm līdzekļa marķējumā. Kaisot granulas, lietojiet cimdus. Pēc darba vai pirms pārtraukuma, novelciet darba apģērbu, nomazgājiet rokas ar ūdeni un ziepēm.

Precīzi ievērojiet devas un līdzekļa lietošanas instrukciju. Nepārsniedziet ieteicamo daudzumu un biežumu. Ja izvēlieties izmantot otrās reģistrācijas klases limacīdus ("Gusto", "Lima Oro", "Limgol", "Meridian", "Sluggo PRO", "SLUXX HP"), tad atcerieties, ka tos drīkst lietot tikai profesionāli lietotāji, kuriem ir Valsts augu aizsardzības dienesta izsniegta apliecība (profesionālā augu aizsardzības līdzekļu lietotāja apliecība darbībām ar otrās reģistrācijas klases augu aizsardzības līdzekļiem).

Plāno samazināt birokrātisko slogu mēslošanas līdzekļu tirdzniecībā

Zemkopības ministrija ir sagatavojusi un plāno izsludināt grozījumus Ministru kabineta 2015. gada 1. septembra noteikumos Nr. 506 "**Mēslošanas līdzekļu un substrātu identifikācijas, kvalitātes atbilstības novērtēšanas un tirdzniecības noteikumi**", kas būtiski atvieglo prasības un samazina birokrātisko slogu attiecībā uz mēslošanas līdzekļu tirdzniecību:

- ✓ saīsināti termiņi, kuros VAAD izskata dokumentus;
- ✓ samazināts iesniedzamo dokumentu apjoms;
- ✓ atvieglotas prasības augu augšanas veicinātāju un mikrobioloģisko preparātu efektivitātes izmēģinājumiem;
- ✓ vienkāršota produktu iekļaušana "atļauts lietot biologiskajā lauksaimniecībā" sarakstā, ko var veikt vienlaicīgi ar reģistrāciju vai pamatojoties uz starptautiskiem sertifikātiem;
- ✓ paplašināts substrātu lietojums, tos tagad var pievienot augsnei, lai uzlabotu tās īpašības;
- ✓ lielāka elastība attiecībā uz produktu etiķetēs norādāmo informāciju un barības elementu un citu vielu saturu, lai atbalstītu jaunus un inovatīvus produktus.

🔍 [Noteikumu gozījumu projekts](#)

Izmaiņas AAL reģistrā:

Iekļauti jauni AAL

AAL nosaukums	Reģ. Nr.	AAL reģistrācijas īpašnieks	Atļauta lietošana
Roxy XL	0936	Globachem n.v.	Atļauts lietot kā herbicīdu īsmūža divdīgļlapju un atsevišķu īsmūža viendīgļlapju nezāļu ierobežošanai ziemas kviešu, ziemas miežu, rudzu un ziemas tritikāles sējumos un kartupeļu stādījumos
Mota	0937	Sharda Cropchem España S.L.	Atļauts lietot kā herbicīdu īsmūža divdīgļlapju un dažu īsmūža viendīgļlapju nezāļu ierobežošanai ziemas rapša, vasaras rapša, ziemas rīpša, vasaras rīpša, sinepju, ziedkāpostu, galviņkāpostu, brokoļu, Briseles kāpostu, Ķīnas kāpostu un Pekinas kāpostu sējumos un stādījumos
Architect	0940	SIA BASF	Atļauts lietot kā augu augšanas regulatoru un sistēmas iedarbības fungicīdu slimību ierobežošanai ziemas rapša, vasaras rapša, ziemas rīpša, vasaras rīpša, sinepju, ziedkāpostu, galviņkāpostu, sējas idras, saflora un eļļas rutku sējumos, kā arī sinepju, magoņu, sezama un kaņepju sēklas ieguvei paredzētajos sējumos
Treso 500 SC	0943	Syngenta Polska Sp. z o.o.	Atļauts lietot kā pieskares iedarbības fungicīdu baltās puves ierobežošanai ziemas rapša un vasaras rapša, ziemas rīpša un vasaras rīpša sējumos

Veikti grozījumi AAL paralēlās tirdzniecības atļauju nosacījumos

AAL nosaukums	PT atļauja Nr.	Termiņš krājumu izplatīšanai un nosacījumi krājumu lietošanai
Acetami 20 SG	55	Insekticīdu, lietojot ziedkāpostu un brokoļu stādījumos, jāievēro nogaidīšanas laiks 14 dienas, un to vairs nav atļauts lietot salātu un spinātu sējumos. Atļauts Acetami 20 SG un Acetazol 20 SG esošos krājumus, kas saražoti līdz 12.06.2025., izplatīt līdz 12.12.2025. Lietot saskaņā ar jauno, apstiprināto marķējumu.
Acetazol 20 SG	60	

AAL lietošanas jomas paplašināšana

AAL nosaukums	Reģ. Nr.	Atļauta lietošana
Vazanti	0912	Atļauta lietošana arī ziemas rapša, vasaras rapša, ziemas rīpša un vasaras rīpša sējumos.

Vējauzas kontrole

Latvijā: nacionāla prioritāte arī ES ietvaros

Pirms iestāšanās Eiropas Savienībā, Latvija jau bija izstrādājusi stingras prasības attiecībā uz **vējauzas** (*Avena fatua*) klātbūtni sēklas materiālā. Šīs prasības balstījās uz faktiem, ka:

- ✓ Latvijā **vējauzas invāzijas līmenis** bija būtiski zemāks nekā daudzās citās ES dalībvalstīs
- ✓ Tika apzināti draudi, ko šīs agresīvās nezāles ievazāšana varētu radīt vietējai lauksaimniecībai un pārtikas drošībai ilgtermiņā

Latvija **panāca īpašu vienošanos**, ka arī pēc iestāšanās ES, uz Latviju importētajam sēklas materiālam jāatbilst tās **nacionālajām – stingrākajām – prasībām**, tostarp attiecībā uz **vējauzas nulles toleranci**

Kāpēc tas bija, un joprojām ir, tik svarīgi:

✓ **Ilgtermiņa saimnieciskais ieguldījums:**
Neievazājot vėjauzu ar sēklu materiālu, lauksaimnieks izvairās no gadiem ilgas cīņas ar šo nezāli. Tā kā vėjauzas sēklas augsnē saglabā dzīvotspēju vairākus gadus, tās izplatība nozīmētu būtiskus papildus izdevumus, tostarp:

- īpašu, dārgu herbicīdu izmantošanu,
- papildu agrotehniskos pasākumus,
- ražas samazinājumu un zemāku kvalitāti.

✓ **“Ko sēsi – to plāusi” – burtiskā nozīmē:**
Ja sēklā ir vėjauza, tā automātiski kļūst par nākotnes problēmu. Vėjauza nav tikai nezāle – tā ir ilgtermiņa saimnieciska slodze un potenciāli neatgriezeniska kultūraugu lauku piesārņošana.

✓ **Bioloģiskās lauksaimniecības attīstība:**
Latvijā aug bioloģiskās saimniecības nozīme. Šādās sistēmās, kur ķīmisko līdzekļu izmantošana ir ierobežota vai aizliegta, neļaut vėjauzai ienākt laukā jau ar sēklu ir kritiski svarīgi.

✓ **Augsnes un vides aizsardzība:**
Mazāka vajadzība pēc herbicīdiem nozīmē arī mazāku ķīmisko slodzi videi un augsnei. Latvijas piemērs parāda, ka **stingras prasības sēklas kvalitātei nav birokrātija – tās ir lauksaimnieka un vides drošības garantis**. Spēja pierādīt šo vajadzību Eiropas līmenī un aizstāvēt savas intereses bija būtisks sasniegums, kas turpina dot rezultātus arī mūsdienās.

Foto. Dace Ūdre

